

2008. április 24., csütörtök

Csád

P6_TA(2008)0186

Az Európai Parlament 2008. április 24-i állásfoglalása a csádi helyzetről

(2009/C 259 E/20)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Csádban és a Közép-afrikai Köztársaságban végrehajtott EBVP-műveletekről szóló 2007. szeptember 27-i ⁽¹⁾ és a Kelet-Csádról szóló 2007. december 13-i ⁽²⁾ európai parlamenti állásfoglalásokra,
 - tekintettel az Európai Unió csádi köztársasági és közép-afrikai köztársasági katonai műveletének (Eufor Csád–Közép-afrikai Köztársaság művelet) megkezdéséről szóló, 2008. január 28-i 2008/101/KKBP tanácsi határozatra ⁽³⁾,
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2007. szeptember 25-i, 1778(2007) számú határozatára, amely többdimenziós nemzetközi jelenlét kialakításáról rendelkezik Kelet-Csádban és a Közép-afrikai Köztársaság északkeleti részén, beleértve az Eufor Csád–Közép-afrikai Köztársaság EBVP-műveletet is,
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2007. július 31-i, 1769(2007) számú határozatára, amely tizenkét hónapos kezdeti időszakra létrehozott egy Afrikai Unió–Egyesült Nemzetek Szervezete (AU–ENSZ) vegyes missziót Dárfúrban (UNAMID),
 - tekintettel a csádi elnökség és a fegyvertelen ellenzék közötti, a csádi demokratikus folyamat megerősítésére irányuló és a 2009-re tervezett törvényhozási választások előkészületeiről szóló, valamennyi érintett – többségi és ellenzéki – csádi politikai párt által 2007. augusztus 13-án N'djaménában aláírt politikai megállapodásra,
 - tekintettel a csádi és a szudáni államfő által 2008. március 13-án Dakarbán, az Iszlám Konferencia Szervezete csúcstalálkozója során Abdoulaye Wade elnök (Senegal) és Omar Bongo elnök (Gabon) védnöksége alatt aláírt megnevezési egyezményre,
 - tekintettel a Cotonouban aláírt AKCS–EU partnerségi megállapodásra ⁽⁴⁾, és különösen annak a humanitárius és gyorssegélyről szóló fejezetére,
 - tekintettel a nemzetközi emberi jogi egyezményekre és eszközökre,
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. aggodalmát fejezve ki amiatt, hogy 2008. február 3. óta nincs hír Ibni Omár Mahamat Szálehról, a demokratikus ellenzék politikai pártjai koalíciójának szóvivőjéről és más, politikai okokból bebörtönzött személyekről;
- B. aggódva amiatt, hogy a lázadók 2008. februári, Idriss Déby Itno elnök hatalmának megdöntésére irányuló kísérletét követően ellenzéki pártok támogatóit és vezetőit tartóztatták le;
- C. mivel Déby elnök a fegyveres ellenzékkel történt jelenlegi összetűzéseket arra használta fel indokként, hogy békés ellenzéki vezetőket tartóztasson le;
- D. mivel a csádi biztonsági erők büntetlenül törvénytelen kivégzéseket, kínzásokat és önkényes letartóztatásokat hajtottak végre, és az emberi jogi aktivistákat és az újságírókat továbbra is fenyegeti az a veszély, hogy a szólásszabadság jogát megsértve fogva tartják és bebörtönzik őket, valamint tisztességtelen tárgyalásokat folytatnak esetükben;

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0419.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0630.

⁽³⁾ HL L 34., 2008.2.8., 39. o.

⁽⁴⁾ HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

2008. április 24., csütörtök

- E. mivel a csádi elnök arra használta ki a szükségállapotot, hogy rendeletben visszavonja a sajtószabadságról szóló, 1994. évi törvényt, és mivel nemzetközi tudósítók nagy nehézségekkel küzdenek tájékoztatási feladataik/kötelezettségük teljesítése során;
- F. a 2008. február 2–3-i eseményeket vizsgáló bizottságot létrehozó elnöki rendelet nem garantálta a bizottság függetlenségét;
- G. mivel nyugtalanítja a Csád keleti részén fennálló biztonsági helyzet, amely 2006 óta romlott a csádi biztonsági erők és a csádi felkelők közötti összetűzések, valamint a dzsandszavid félkatonai alakulatok és fegyveres csoportok Szudánból történő betörései miatt, amelyekhez a humanitárius szervezetek elleni banditizmust és támadásokat is hozzá kell venni;
- H. mivel a válság megoldásához a kiváltó okok kezelésére van szükség egy mindenkire kiterjedő politikai megbékélési folyamat során, amelyet támogat a lakosság a béke, a biztonság és a fejlődés elérése érdekében;
- I. mivel az új csádi miniszterelnök, Júszuf Száleh Abbász kijelentette, hogy elsődleges céljának tekinti a fent említett 2007. augusztus 13-i, az Európai Unió által támogatott megállapodás végrehajtását;
- J. mivel a demokratikus ellenzék politikai pártjainak koalíciója kedvező választ adott egy széles körű kormány kialakításának ötletére;
- K. tekintettel a kormányerők és a felfegyverzett felkelő csapatok közötti, Adé térségében 2008. április elején lezajlott legutóbbi összecsapásokra;
- L. tekintettel a Tripoliban a kormány képviselői és a felkelők képviselői között megkezdődött tárgyalásokra;
- M. mivel Csád keleti részén több mint 250 000 szudáni menekült van elhelyezve 12 táborban; mivel 2008. februárban további legalább 12 000 új menekült áramlott be a dárfüri feszültségek kieleződése nyomán;
- N. mivel Csádban több mint 57 000, a Közép-afrikai Köztársaságból érkezett menekült is van, akik nagy többségét négy táborban helyezték el az ország déli részén; mivel ezeken a menekülteken kívül Csád keleti részén mintegy 180 000 országon belül lakóhelyét elhagyni kényszerült személy („országban belüli menekült”) él, akik folyamatos mozgásban vannak, hogy elkerüljék az etnikai erőszakot; mivel az Eufor telepítése segíthet az országon belül lakóhelyét elhagyni kényszerült személyek visszatérése feltételeinek megteremtésében, amit azonban nem szabad siettetni;
- O. mivel a jelenlegi humanitárius és biztonsági helyzetben elkerülhetetlen az ENSZ Biztonsági Tanácsa által engedélyezett Eufor-misszió bevetése, nem utolsósorban figyelembe véve azt, hogy az ENSZ és az EU felelősséggel tartozik azért, hogy minden szükséges eszközzel megvédje a térségben élő civil lakosságot, és hogy humanitárius segítséget nyújtson, valamint gondoskodjon a humanitárius személyzet biztonságáról;
- P. mivel Csád területének egy részét továbbra is felkelő csoportok tartják megszállás alatt, amelyek a csádi–szudáni határ mindkét oldalán jelen vannak;
- Q. mivel Csád azzal vádolja Szudánt, hogy megsértette a megnehtámadási egyezményt azzal, hogy felkelőket képez ki és fegyverez fel, hogy újból támadásokat indítsanak a csádi kormány ellen; mivel a szudáni kormány tagadja, hogy kapcsolatban állna a felkelőkkel;
- R. mivel a 2008. március 13-án Dakarbán, az iszlám csúcserkezleten aláírt béke-megállapodásban létrehozott összekötő csoportnak már össze kellett ülnie a csádi kormány szudáni kormánnyal szembeni azon vádjainak kivizsgálása céljából, hogy ez utóbbi támogatja a csádi felkelést;

2008. április 24., csütörtök

- S. mivel az EU a konfliktusban közvetítőként való részvételére irányuló készségét kinyilvánította;
- T. mivel jelenleg Dárfúrban és Csád keleti részén több mint 4,5 millió ember szorul humanitárius segílyre, és a folyamatos harcok akadályozzák az Élelmiszer Világprogram (WFP) Kelet-Csádban kifejtett tevékenységét, megakadályozva egyes menekülttáborokba való bejutását, más táborok esetében pedig késedelmet okozva az élelemellátásban;
- U. mivel annak következtében, hogy a szudáni válság áttérjedt Csádra, csádi civilekkel szemben olyan emberi jogi visszaéléseket követtek el, mint falvak felgyújtása és kifosztása keleten, valamint a nők elleni erőszak, beleértve megerőszakolásukat is;
- V. mivel a bizonytalan csádi politikai helyzet és a fegyveres konfliktus súlyosbítja a dárfúri menekültek helyzetét, különösen a csádi kormány nemrégiben tett azon fenyegetéseit követően, hogy a Dárfútból érkező további menekülteket kiutasítják;
- W. mivel eddig a 2008-as csádi humanitárius felhívásban kért, és nyolc ENSZ-ügynökség, valamint 14 nem kormányzati szervezet által felajánlott 290 millió USD kevesebb mint 20 %-át bocsátották rendelkezésre;
- X. mivel a WFP-nek során most kell megküzdenie azzal a félelmetes kihívással, amelyet hathavi élelmiszerkészlet kiosztása jelent a menekülttáborokban és az országon belüli menekültek között az esős évszak megérkezése előtt;
- Y. mivel az élelmiszerárak meredek emelkedése egy másik olyan kihívás, amellyel a WFP-nek szembe kell néznie, ami azt jelenti, hogy az ügynökségnek az elkövetkező hónapokban még több támogatásra lesz szüksége a térségben felmerülő élelmiszerigények kielégítése érdekében;
- Z. mivel a gyermekek védelmének alapvető prioritást kell jelentenie, és mivel a csádi gyermekek az emberi jogok súlyos megsértésének áldozatai: mint például fegyveres erők és csoportok általi toborzás és kihasználás, különböző okokból történő emberrablás, emberkereskedelem, megerőszakolás és egyéb nemi erőszak, különösen a lányokkal szemben;
- AA. mivel Csádban csak a gyermekek 20 %-a jár iskolába, miközben a becslések szerint 7–10 ezer (18 év alatti) gyermekkatoná van;
1. szolidaritásáról biztosítja Csád népét, és különösen a jelenlegi konfliktus áldozatait;
 2. mély aggodalmának ad hangot Ibni Omár Mahamat Száleh sorsa miatt, akiről 2008. február 3-i letartóztatása óta nincs hír; a csádi hatóságokat tartja személyesen felelősnek egészségi állapota miatt, és felszólítja őket, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy haladéktalanul visszanyerje szabadságát;
 3. elítéli az ellenzéki politikusok és újságírók üldözését és önkényes letartóztatását; felhívja a csádi kormányt, hogy tisztázza minden még fogva tartott ellenzéki politikus és újságíró helyzetét, és ügyüket a jogállamiság elveinek betartásával kezelje, hogy állítsa le az önkényes letartóztatásokat, és vessen véget a büntetlenségnek, továbbá állítsa bíróság elé az emberi jogok megsértőit;
 4. hangsúlyozza, hogy a csádi kormánynak nemzetközi kötelezettsége, hogy tájékoztatást adjon a politikai foglyok hollétéről családtagjaiknak;
 5. kéri a csádi kormányt, hogy tartsa tiszteletben az országa által aláírt nemzetközi emberi jogi megállapodásokat;
 6. hangsúlyozza, hogy egyetlen parlamenti képviselőt sem lehet bebörtönözni mentelmi joga előzetes felügyelése nélkül;
 7. hangsúlyozza, hogy Csádban a politikának etnikai és földrajzi szempontból reprezentatívabbnak kellene lennie; hangsúlyozza, hogy nem a dárfúri válság az összes csádi megpróbáltatás egyedüli oka, hiszen a humanitárius válság csak az utóbbi hat évben vált nyilvánvalóvá; hangsúlyozza, hogy Csádnak az utóbbi több mint négy évtizedben is megvoltak a maga saját belső problémái; elítéli a csádi kormány minden arra irányuló kísérletét, hogy Szudánt és Dárfúrt használja fel a Csádon belüli politikai problémák álcázására, ami csak meghosszabbítja a politikai nyugtalanságot az országban;

2008. április 24., csütörtök

8. felszólít minden felet és különösen a csádi kormányt, hogy tartsák tiszteletben arra vonatkozó kötelezettségvállalásukat, hogy a nemzetközi normákkal összhangban megteremtik az alapot a 2009-re tervezett szabad és tisztességes választásokhoz;
9. hangsúlyozza, hogy nem képzelhető el tartós megoldás valódi nemzeti megbékélési folyamat és átfogó párbeszéd nélkül, amelyben minden résztvevő szerepet játszik a jogállamiságra és valódi demokráciára épülő, igazságos és átfogó béke elérése érdekében; tudomásul veszi az új miniszterelnök szándéknyilatkozatát, miszerint betartja a 2007. augusztus 13-i megállapodást;
10. ismételten hangsúlyozza, hogy a lehető leghamarabb valódi, átfogó, minden felet bevonó párbeszédre van szükség Csádon belül; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a felkelő csoportokat bevonják a politikai folyamatba, és minden felet – beleértve a csádi kormányt és az EU-t is – arra bátorít, hogy találjanak módot a fegyveres ellenzékkel való tárgyalásra, amint az beleegyezik egy teljes és feltétel nélküli tűzszünetbe;
11. felhívja az Afrikai Uniót, hogy támogassa az átfogó békefolyamatra irányuló párbeszédet és a demokratikus választások előkészítését;
12. felhívja az EU-t, hogy továbbra is kövesse nyomon a 2007. augusztus 13-i megállapodás végrehajtását, melynek célja a demokratikus szabályokat tiszteletben tartó, minden területre kiterjedő politikai megbékélési folyamat sürgős folytatása;
13. ismételten megerősíti, hogy alapvetően ellenez minden fegyveres hatalomátvételt; határozottan elítéli a felkelő csoportok folytatódó fegyveres tevékenységét Csádban;
14. elismeri az EBVP Eufor Csád–Közép-afrikai Köztársaság missziója hasznosságát a menekültáborok, az országon belüli menekültek és a humanitárius szervezetek biztonságának részrehajlás nélküli, szigorúan semleges biztosítása tekintetében; sajnálja, hogy a csapatok összetétele tekintetében az Eufor nem tükrözi eléggé az Európai Unió sokféleségét, és felhívja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy a misszió európai identitásának biztosítása érdekében bocsássák rendelkezésre a szükséges csapatokat és eszközöket; felhívja a tagállamokat és a Tanácsot, hogy a misszió lebonyolítása során vegyék figyelembe a nemi és emberi jogi szempontokat;
15. rámutat arra, hogy a veszélyeztetett civil lakosság védelme érdekében ezeknek az erőknél rendelkezniük kell minden szükséges eszközzel, és fel is kell használniuk azokat, teljes összhangban a nemzetközi emberi jogokkal és humanitárius joggal; sürgeti, hogy a konfliktus minden résztvevője tartsa tiszteletben az emberi jogokat és a humanitárius jogokat, hagyja abba a menekültek, az országon belüli menekültek és a civilek támadását az érintett területeken, és tegye lehetővé a humanitárius ügynökségek számára a szenvedő polgári lakosság megsegítését;
16. ismételten mély aggodalmának ad hangot az egyre súlyosbodó csádi humanitárius és biztonsági helyzettel kapcsolatban, és felhívja a nemzetközi közösséget, hogy fokozza a segélyezést, eleget téve a 2008-as csádi humanitárius felhívásban foglaltaknak; hangsúlyozza, hogy sürgős adományokra van szükség annak érdekében, hogy a következő hónapokban be lehessen fejezni a készletek feltöltését, és hogy az élelmiszer időben eljusson Kelet-Csádba; hangsúlyozza, hogy ilyen sürgető szükségletek esetén a támogatásra legalább egy évvel korábban szükség van;
17. mély aggodalmának ad hangot a humanitárius válságnak a régió stabilitására gyakorolt negatív hatásával kapcsolatban; javasolja, hogy a Csád és szomszédai közötti összetett kapcsolatok rendezésére mihamarabb hívjanak össze nemzetközi regionális konferenciát;
18. ezzel kapcsolatban felszólítja Csád és Szudán kormányát, hogy tartsák tiszteletben a 2008. március 13-i megneemtámadási szerződésüket, és támogassák annak betartását;
19. felszólítja Csád és Szudán kormányát, hogy azonnal hagyjanak fel a dárfúri és kelet-csádi fegyveres csoportok támogatásával, tegyenek eleget azon vállalásuknak, hogy megakadályozzák e csoportokat a közös határok átlépésében, és hogy politikai párbeszéd útján rendezzék a fennálló nézetkülönbségeket, továbbá tegyenek meg minden szükséges lépést a jelenlegi helyzet stabilizálására;
20. a nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban felhív arra, hogy azonosítsák, jelentsék, vigyék bíróság elé és büntessék meg az emberi jogok megsértését, az emberiség elleni bűncselekményeket, a nők és gyermekek elleni nemi erőszakot, valamint a férfiak és gyermekek kényszertoborzását a menekültáborokban;

2008. április 24., csütörtök

21. támogatja az Egyesült Nemzetek közép-afrikai köztársasági és csádi misszióját (MINURCAT), amelynek célja a csádi igazságügyi és büntetés-végrehajtási rendszer támogatása, és a „csádi humanitárius rendőrség” létrehozása, amelynek feladata a közrend fenntartása a menekülttáborokban és az országban belüli menekültek táborában;
 22. hangsúlyozza egy világos üzeneteket közvetítő tájékoztató kampány jelentőségét, amely révén az Eufor felvilágosíthatja a helyi lakosságot és a nem kormányzati szervezeteket régióbeli jelenlétének céljáról;
 23. csalódottságának ad hangot amiatt, hogy az Eufor-erők még nem kerültek bevetésre Guéréda térségében, amely egyike az etnikai viták és a menekültek beáramlása tekintetében legnehezebb helyzetben lévő régióknak; aggódik, amiért sorsára hagyták ezt a területet, és sürgeti az Eufor-erők lehető leghamarabbi bevetését, e veszélyes térségben a biztonság megteremtése céljából;
 24. hangsúlyozza, hogy az országban belüli menekültek problémájának megoldása során tekintettel kell lenni a helyi lakosságra és a kormányzatra is; javasolja, hogy a megbékélési tervekbe vonják be az országban belüli menekülteket és a helyi lakosságot is;
 25. üdvözlözi, hogy a 10. Európai Fejlesztési Alapban szerepel a menekülteket befogadó területek újjáépítése és rehabilitációja;
 26. hangsúlyozza, hogy a csádi oktatási rendszerben meg kell erősíteni az emberi jogokat, és a lehető leghamarabb cselekvési terveket kell végrehajtani az emberi jogi nevelés terén az általános és középiskolákban; megjegyzi, hogy az Eufor a közösségi vezetőkkel együttműködve – felhívva figyelmüket a gyermekeikre leselkedő veszélyre – szerepet vállalhatna annak megakadályozásában, hogy a felkelő csoportok gyermeket toborozzanak;
 27. kéri, hogy a csádi nemzeti hadseregből – beleértve a csádi kormány támogatását élvező önvédelmi milíciákat és más félkatonai szervezeteket is – minden 18 év alatti gyermeket szereljenek le, és vigyék őket vissza családjukhoz vagy a megfelelő gyermekvédelmi ügynökségekhez;
 28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Afrikai Uniónak, az ENSZ főtitkárnak, az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek, valamint Csád, a Közép-afrikai Köztársaság és Szudán elnökének, kormányának és parlamentjének.
-